

fattelse i og for sig bedre, idet det paa- lagde Kommunerne, hvis de vilde have Andel i de Penge, der ekstraordinært stilledes til Raadighed, at træffe Dyrtidsforanstaltningerne efter § 2, men efter den Modstand, der er rejst af Venstre, har vi ment, at vi ved at stille det nævnte Ændringsforslag, der har Indenrigsministerens Tilslutning, vil skaffe Lovforslaget en lettere Gang gennem Rigsdagen. Vi anser det i og for sig, hvad vi netop har fremhævet, for urimeligt, at en Kommunalbestyrelse skal have en saadan Myndighed,

den er enebestemmende over, hvorvidt der skal træffes Dyrtidsforanstaltninger eller ikke; man skal mene, det var ret og rimeligt, at det var Rigsdagen, som traf en saadan Bestemmelse, saa at det ikke blev tilfældigt, om Folk, der er blevet vanskeligt stillede ved Dyrtiden, skulde have Hjælp eller ikke. Nu bliver det en Tilfældighed, idet det overlades alene til Kommunalbestyrelserne at skønne over, om der overhovedet skal foretages noget og i hvor vid Udstrækning. Vi har imidlertid ikke villet røre ved dette Spørgsmaal, idet vi har rig Erfaring for, at vi ikke kan opnaa Tilslutning til dette vort Standpunkt, hverken hos Venstre her i Tinget eller hos Venstre i det andet høje Ting.

Spørgsmaalet bliver nu, om vi vil opnaa Tilslutning hos Venstre til vort Ændringsforslag, i og for sig skulde vi paa Forhaand have Tilslutning, vi har Ret til at haabe, at Venstre vil stille sig forstaaende overfor det foreliggende Ændringsforslag, eftersom Venstre i en lang Periode, saa at sige lige fra Krigens første Dage, netop har stillet sig paa det Standpunkt, som her foreslaas, at Staten yder sin rigelige Medvirken til, at Priserne paa de vigtigste Livsfornødenheder mindskes. Jeg skal erindre om et Møde, der blev afholdt i Indenrigsministeriet i 1915, sammenkaldt af Indenrigsministeren for at høre forskellige Repræsentanters Mening om, hvad der burde gøres for at mildne Virkningerne af Dyrtiden. Paa dette Møde havde jeg Lejlighed til paa Socialdemokratiets Vegne at fremsætte et udførligt Forslag, som netop gik ud paa, at Staten skulde regulere Priserne nedad paa visse Hovedvarer, og dette Socialdemokratiets Forslag fik ubetinget Tilslutning hos Venstres daværende Ordfører under Dyrtidsforhandlingerne; det nu afdøde Medlem for Horsens Landkreds, P. Th. Nielsen. Umiddelbart efter, under Finanslovbehandlingen her i Salen den 15. Oktober, fremhævede det ærede Medlem

netop, at han havde ydet dette Forslag sin Tilslutning, og paa en foregiven Modstand derimod fremhævede han, at det netop var ubetimeligt at indvende noget som helst imod, at de velhavende kunde faa Tilskud fra Statskassen. Han nævnede udtrykkelig, at der ingen Grund var til at ivre imod, at Mænd som Grev Frijs og Generaldirektør Ole Olsen og andre skulde have Tilskud af Staten for at faa billigt Brød. Han sagde: „Selvfølgelig skal de paagældende have Statstilskud“, og han føjede til: „Hvis det samtidig blev ordnet saaledes, at disse Herrer ved en forøget Beskatning kom til at tage Del i Byrderne, forekommer det mig, at der ikke er noget som helst at indvende mod det Princip“. Det var altsaa Venstres Princip paa det Tidspunkt. Den Gang stod Venstre ved sin Ordfører baade her i Salen og udenfor paa det Standpunkt, at Staten netop skulde yde klækkelige Tilskud til en almindelig Vareprisnedsættelse. Der var stillet Forslag om, at Staten skulde yde det hele. Dertil svarede Ordføreren, at det forekom ham, at det var bedre, at Stat og Kommune ordnede det i Fællesskab, og han antydede, at han ansaa det for rigtigst, at Staten i det mindste deltog med Halvdelen af Udgifterne. Han sagde ifølge Rigsdagstidenden under Forhandlingerne ved den paagældende Lejlighed: „Men endnu bedre forekommer det mig at være, hvis der kunde blive Samvirken mellem Stat og Kommune, saa at de i Fællesskab kom til at bære Byrderne“.

Det er netop, hvad der nu foreligger Forslag om, og hvad der for øvrigt ogsaa tidligere har foreligget Forslag om, men Venstre har ikke været til at formaa til at lade Staten deltage i det Omfang, som dets Ordfører paa det Tidspunkt ansaa for at være det rigtige. Og end mindre har Venstre været at formaa til at gaa ind paa, at Staten yder den væsentlige Del, de to Trediedele, saaledes som foreslaaet, skønt dette er det rigtige. Det er rigtigt, at Staten yder en væsentlig Del af Udgifterne, fordi Staten for det første har lettere Adgang til at faa Pengene, og for det andet, fordi Byrderne da vil faa en ligeligere Fordeling paa Befolkningen, da Skatteevnen i de forskellige Kommuner er saa højst forskellig. Men de enkelte Individuer i Samfundet vil komme til at bære Skatterne efter deres Evne, hvis Staten udreder en væsentlig Del af Udgifterne og opkræver dem hos de velstillede Klasser, medens Byrderne vil blive slettere fordelt, naar det er Kommunerne,